

Obrazložitev in utemeljitev za OUNK oglaševanje in označevanje na Vrhniki

NAZIV:

**Obrazložitev in utemeljitev Odloka o
urejenosti naselij in krajine Občine Vrhnika
za področje oglaševanja in označevanja
mestnega središča Vrhnika**

NAROČNIK IN PRIPRAVLJALEC:

**Občina Vrhnika
Tržaška cesta 1
1360 Vrhnika**

PROJEKTANT:

**Delavnica d.o.o.,
Tržaška cesta 3a, 1360 Vrhnika
www.delavnica.eu info@delavnica.eu
Maj Juvanec, direktor**

POOBlašČEN PROSTORSKI NAČRTOVALEC:

Maj Juvanec, univ. dipl. inž. arh.

EKIPA:

**Uroš Jereb, univ. dipl. inž. arh.
Maj Juvanec, univ. dipl. inž. arh.
Aleša Mrak Kovačič, univ. dipl. inž. arh.
Damijan Gašparič, univ. dipl. inž. arh.
Boštjan Peršolja**

ŠTEVILKA PROJEKTA,
KRAJ IN DATUM IZDELAVE PROJEKTA:

**028/2023
Vrhnika, junij 2024**

IDENTIFIKACIJSKA ŠTEVILKA V PROSTORSKEM
INFORMACIJSKEM SISTEMU:

4261

Kazalo

1.	Povzetek glavnih podatkov o prostorski ureditvi.....	3
2.	Cilji urejanja	4
3.	Območje urejanja.....	5
4.	Opis in utemeljitev vsebinskih rešitev	7
4.1.	Namen	7
4.2.	Sistemizacija OUNK.....	8
4.2.1	Odlok.....	8
4.2.2	Priloga 1.....	9
4.2.3	Priloga 2.....	10
4.3.	Poglavitne vsebinske rešitve	11
5.	Strokovne podlage	13
5.1.	Elaborat označevanja in oglaševanja, 2022	13
6.	Skladnost z Občinskim prostorskim načrtom Vrhnike.....	16
6.1.	Izvleček iz OPN.....	16
6.2.	Ocena stanja in razlogi za pripravo OUNK.....	17
7.	Upoštevanje smernic in usmeritev NUP	18
7.1.	Usmeritve s področja kulturne dediščine	18

1. Povzetek glavnih podatkov o prostorski ureditvi

<i>vrsta prostorskega akta</i>	Odlok o urejenosti naselij in krajine
<i>naziv prostorskega akta</i>	Odlok o urejenosti naselij in krajine Občine Vrhnika za področje oglaševanja in označevanja mestnega središča Vrhnika
<i>lokacija</i>	Mestno središče mesta Vrhnika
<i>opis načrtovanih rešitev</i>	Ureja se področja oglaševanja in označevanja na javnih oz. poljavnih površinah (cestah, parkih) ter na fasadah objektov, ki mejijo na te površine.

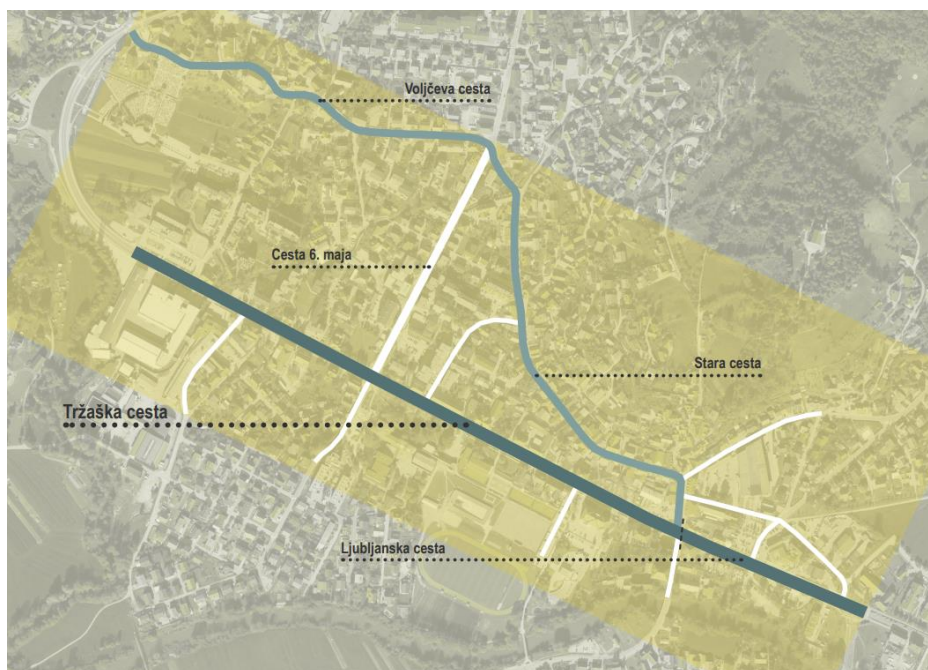
2. Cilji urejanja

Z OUNK se želi doseči sledeče cilje na področju oglaševanja in označevanja:

- dvigniti kakovost javnega prostora
- krepiti identiteto prostora in ščititi kulturno dediščino
- urediti mestno središče v likovnem smislu
- povečati privlačnost prostora za vse uporabnike
- določiti enotna pravila za vse uporabnike oz. deležnike
- določiti jasna, enostavna in nedvoumna pravila

3. Območje urejanja

Mesto Vrhnika, skozi celotno zgodovino, zaznamuje lega ob pomembni prometnici, ki povezuje ljubljansko kotlino s Sredozemljem. Čeprav se je »prometnica« skozi stoletja, tisočletja, nekoliko spreminjala, je vedno zaznamovala Vrhniko v glavni smeri V-Z. Danes Vrhniko kot mesto zaznamuje zlasti Tržaška cesta (v nadaljevanju osi proti Ljubljani tudi Ljubljanska cesta) ter v manjši meri Stara cesta. Obe predstavljata os na katero je nanizanega največ javnega in tudi poslovnega (trgovskega) programa. Zato se je ob teh dveh cestah najbolj razbohotilo raznovrstno oglaševanje in označevanje.

Slika 1: Konceptni prikaz območja in vplivnega območja

S predmetnim Odlokom o urejenosti naselij in krajine (v nadaljevanju: OUNK ali tudi Odlok) se želi, na za oglaševanje in označevanje najbolj nevtralnem območju, vzpostaviti enotna pravila ter dvigniti kakovost javnega prostora na tem področju.

Slika 2: Prikaz območja veljavnosti OUNK na podlagi namenske rabe iz OPN

Območje OUNK tako zavzema Tržaško (Ljubljansko) cesto od krožišča pri trgovinah Hofer/Lidl na ljubljanski strani do Kulturnega centra oz. bivšega IUV na logaški strani glavne Vrhniske mestne ulice. Vključuje pa tudi sklop ob Stari cesti, ki predstavlja zgodovinsko jedro naselja.

Meja območja načelno sledi mejam enot urejanja prostora (EUP) oz. vključuje 50 metrski pas od osi Tržaške ceste na vsako stran.

Celotno območje OUNK meri 34 ha.

4. Opis in utemeljitev vsebinskih rešitev

4.1. Namen

Javni oz. odprti prostor je dobrina nas vseh. Do njega imamo vsi enako pravico in zato ga s prostorskega (arhitekturnega, likovnega ...) vidika urejamo. S tem ohranjamo njegovo kakovost oz. jo povečujemo in to na način zagotavljanja te »dobrine«, torej javnega odprtega prostora, za vse uporabnike.

V odprtem javnem prostoru se odvija življenje: promet, sprehodi, opravitve, predvsem pa srečevanja in tudi zgolj doživljanje ter uživanje v prostoru. Prepletajo se različne rabe in interesi v prostoru. To daje takim prostorom identiteto, privlačnost in dušo.

Ko pa posamezen interes oz. dejavnost začne prekomerno posegati v druge interese in ko začne iz prepleta dejavnosti nekako »štrleti«, je naloga upravljavcev prostora (lokalne skupnosti, stroke...), da takšno anomalijo zazna ter jo regulira. To je osnovni namen tega prostorskega dokumenta: urediti področje oglaševanja in označevanja. Ne prepovedati, ampak določiti za vse enakovredne pogoje nastopanja v javnem prostoru, tako da bomo vsi skupaj imeli od tega več. Več bomo imeli kakovostnega javnega prostora kot skupnost in posledično bodo imeli več od javnega prostora tudi deležniki (lastniki, poslovni subjekti), ki oglaševanje in označevanje potrebujejo kot sestavni del svojega delovanja.

Oglaševanje v odprtem prostoru se pomembno razlikuje od oglaševanja v tisku ali drugih medijih. Če nam »reklame« v zadnjih dveh primerih niso po godu, enostavno zapremo časopis ali ugasnemo televizijo, računalnik, telefon. Ko se gibljemo v odprtem prostoru pa temu ni tako - vsi smo prisiljeni gledati razne elemente oglaševanja in označevanja, ki so prisotni v javnem prostoru. Čeprav je oglaševanje (in označevanje) v našem prostoru prisotno že dolgo, pa vseeno z razvojem tehnologije (razne lučke, ekrani, ...) in vedno večjo konkurenco različnih ponudnikov postaja vse bolj moteče. Tako, kot je včasih industrija onesnaževala naše okolje, ga dandanes onesnažuje pretirano (in neakovostno) oglaševanje. Velja, da imamo prebivalci pravico do (vsaj razmeroma) čistega okolja, torej tudi pravico pred pretirano izpostavljenostjo oglaševanju.

Središča pomembnejših mest oz. bolj obiskanih lokacij (križišča, avtoceste, ...) so najbolj izpostavljene pretiranemu in večinoma nekontroliranemu oglaševanju v odprtem prostoru. Na Vrhniki je iz tega vidika najbolj kritična Tržaška cesta, ki poteka skozi središče mesta in kjer so interesi po vidnosti različnih trgovcev in drugih poslovnih subjektov najbolj izraženi. V prostoru pa to rezultira kot nered in onesnaževanje prostora, za katerega sicer z urejanjem stremimo, da je prijetno bivalno okolje za nas vse.

Na Vrhniki je problematika prepoznana in predmetni OUNK je poskus kako izboljšati kakovost našega skupnega prostora - z ureditvami na področju oglaševanja in označevanja. V sklopu priprave (in sodelovanja z javnostjo ter drugimi deležniki) je predlagan prostorski instrumentarij, ki stremi k čim bolj nazornemu urejanju tega področja, zlasti z grafičnimi prikazi in tudi z usmerjanjem v konkretne rešitve.

4.2. Sistemizacija OUNK

Prostorski akt oz. odlok o urejenosti naselji in krajine je urejen kot relativno jednat odlok s členi, ki predstavljajo ogrodje prostorskega akta ter urejajo nekatere podporne vsebine. Sestavni del odloka sta dve prilogi: prva določa območje veljavnosti, v drugi pa je zbrana vsebina, ki jo ta akt ureja – torej pretežni del vsebine.

4.2.1 Odlok

Relativno jednat odlok kot sestavni del določa dve prilogi, sam pa poleg pravno formalnih določil določa in ureja zlasti:

Predmet odloka

Odlok določa prostorske izvedbene pogoje glede lege, velikosti in oblikovanja objektov za oglaševanje in označevanje. Predmetni OUNK je omejen zgolj na področje oglaševanja in označevanja in torej ne ureja drugih prostorskih tematik, kot so na primer barve in likovna zasnova fasad, urbano pohištvo, zastiranje zasebnih površin in podobno. Prav tako ne ureja področij, ki so že urejena z drugimi predpisi (prometno označevanje, označevanje kulturne dediščine, naravnih vrednot, planinskih poti, označevanja gradbišč, volilne in referendumске kampanje).

Območje veljavnosti odloka je določeno grafično v prilogi 1.

Splošni pogoji

Odlok določa splošne pogoje za umeščanje oglaševanja in označevanja v prostor. Predvsem so to pogoji, ki usmerjajo na posamezne vidike umeščanja v prostor in želijo preprečiti ekscese pretiranega oglaševanja in označevanja v prostoru, ki jih je drugače težko regulirati.

Delitev na posege na in ob fasadah / posege v odprti prostor

Odlok uvede delitev posegov v dve skupini. Posegi na in ob fasadah so za podobo naselja manj delikatni in so bližje zasebni oz. poslovni sferi uporabnikov, medtem ko so posegi v javni prostor za delovanje le-tega bolj pomembni in se praviloma nahajajo na zemljiščih v lasti oz. upravljanju javnih subjektov (Občina, Država). Za posege v obeh skupinah je potrebno upoštevati vsebinska določila, ki so določena v prilogi 2. Skupini pa se razlikujeta tudi po potrebi za priglasitev posegov.

Priglasitev izvedbe posegov

Odlok določa, da je posege »v odprti prostor« potrebno priglasiti na Občini. Medtem, ko za posege »na in ob fasadah« le-to ni potrebno. Večino posegov in »menjavanje« vsebin je pričakovati v skupini posegov za katere ni potrebna priglasitev. S tem se stremi k najmanjši možni obremenitvi lastnikov oz. subjektov, ki delujejo v tem prostoru. Smatra se, da je upoštevanje pravil (grafično nazorno prikazanih v prilogi 2) in možnost nadzora pristojnih inšpekcijskih služb zadostna za doseganje ciljev tega Odloka.

Medtem se za prostorsko bolj občutljive posege »v odprti prostor« zahteva priglasitev na Občini, kjer bo strokovno usposobljen kader preveril ustreznost predlaganih rešitev oz. skladnost s tem odlokom. Tako s prilogo 2, kot s splošnimi pogoji, ki so nekoliko bolj abstraktni in so določeni v samem odloku.

Ocenjeno je, da takšnih posegov ne bo veliko, zato tudi obremenitev občinskih strokovnih služb s tega naslova ne bo velika.

Ne glede ureditev dovoljevanja s strani občine v tem odloku (priglasitev) morajo posegi, ki so v varovalnem pasu oz. na posebnem območju varovanja, pridobiti ustrezna soglasja po drugih predpisih (kulturna dediščina, promet...).

Odstopanja

Odlok dopušča nekatera odstopanja od postavljenih »pravil« predvsem za javne uporabnike prostora z javnimi programi (knjižnica, kino...), s tem se upošteva poseben pomen teh vsebin v javnem prostoru.

Prav tako so dopustna odstopanja za nekatere obstoječe programe v prostoru, ki so pomembnejši (večji) oz. so njihovi sistemi označevanja in oglaševanja že dovolj kakovostno zasnovani.

Prekrški

Odlok določa prekrške, s katerimi pristojna občinska inšpekcija lahko kaznuje posameznike, ki ne bodo upoštevali tega odloka. Namen Odloka je v prvi vrsti prostor urediti za vse deležnike enako in na prostovoljni osnovi, v kar je oz. bo usmerjenih precej aktivnosti (promocija, ozaveščanje...). V primeru, da vsi ti ukrepi ne bodo vzpostavili reda v prostoru, je kaznovalna politika dobrodošel ukrep, ki bo lahko pripomogel k doseganju ciljev tega odloka.

Prehodne določbe

Ker gre za nov Odlok, ki na novo ureja prostor, so določene prehodne določbe, ki dajejo lastnikom oz. subjektom dovolj časa za prilagoditev. Čas za prilagoditev neustreznih posegov za označevanje in oglaševanje je daljši za objekte večje vrednosti (totemi, tende, senčniki...). Medtem ko usklajitev ostalih elementov ne bo povzročila večjih oz. nesorazmernih stroškov lastnikom oz. subjektom.

4.2.2 Priloga 1

Priloga 1 grafično določa območje veljavnosti Odloka. Ker gre za obsežnejše območje tekstualno določanje (številke parcel) ne bi bilo pregledno.

Kjer je le mogoče, meja območja sledi mejam enot urejanja prostora (EUP) določenim v OPN, saj gre za vsebinsko zaokrožena območja, hkrati pa je tako uporaba tega Odloka najlažja. Kjer to ni smiselno, je območje načelno določeno kot 50 metrski pas na vsako stran osi prometnice, ki jo obravnava. To je namreč širina prostora ob cesti, ki vključuje vse objekte, ki so pomembno zaznavni v obravnavanem prostoru.

Priloga določa tudi tri »pod območja« oz. prostorske enote (PE) za katera mestoma veljajo različni režimi oz. pravila umeščanja posegov (strožje na območju kulturne dediščine, bolj svobodno na območju poslovne rabe prostora).

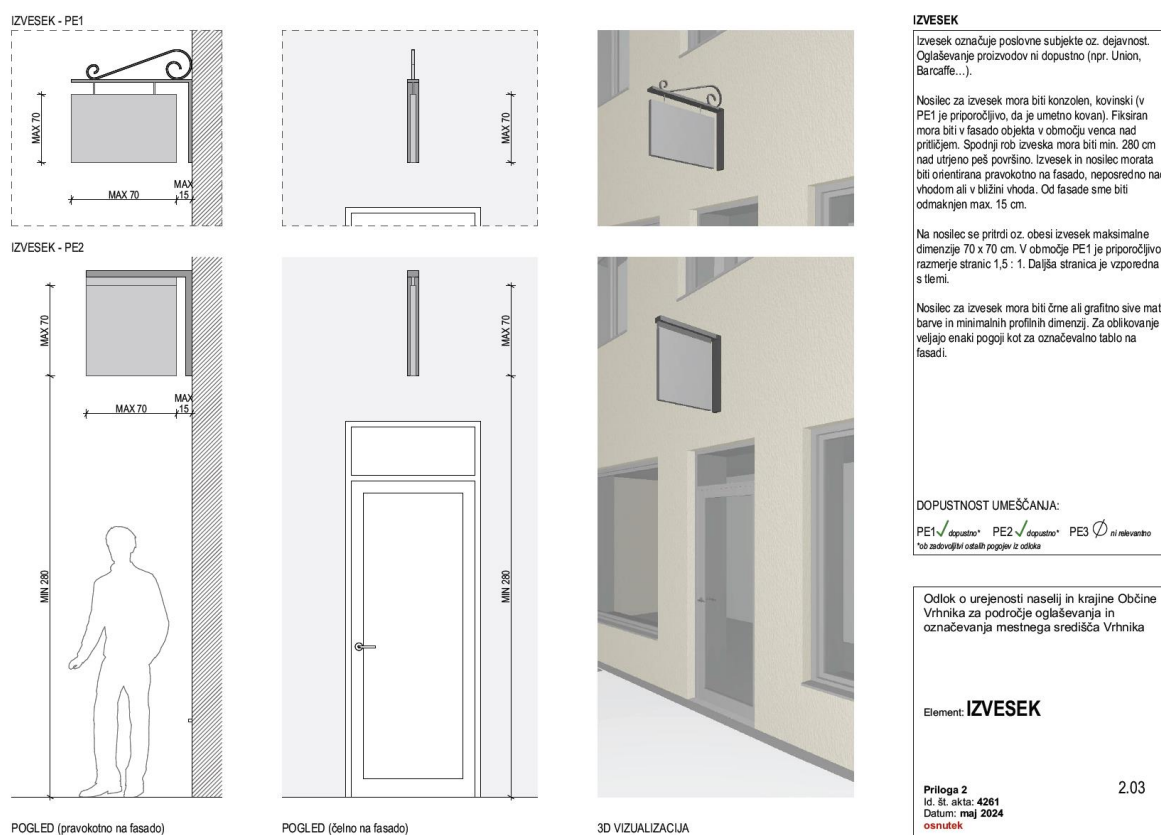
Določanje območja veljavnosti Odloka grafično (priloga 1) omogoča kasnejše relativno enostavno in pregledno prilagajanje območja veljavnosti.

4.2.3 Priloga 2

V Prilogi 2 Odloka je zbrana tehnična in likovna vsebina Odloka oz. normativi za urejanje posegov za oglaševanje in označevanje. Namen, relativno obsežne priloge 2 je, da so v njej na pregleden in čim širšemu krogu uporabnikov jasno predstavljena načela ter pravila umeščanja posegov v prostor.

Priloga 2 na eni strani obravnava vsak element oglaševanje oz. označevanja (tablica, tabla, izvesek...). Na levem delu posameznega lista priloge so grafični prikazi z omejitvenimi merami ter prostorske upodobitve za čim lažje razumevanje tematike. V kvadratu na desni strani so dodatni besedilni napotki oz. podane omejitve. Določen je namen uporabe, oblikovanje, dimenzije, barve oz. materialnost posameznega elementa.

Priloga 2 tudi določa ali je umestitev posameznega posega oz. elementa dopustna na celotnem območju veljavnosti Odloka ali zgolj v kateri izmed posameznih prostorskih enot (PE).

Slika 3: Tipičen primer strani priloge 2 (element izvesek)

4.3. Poglavitne vsebinske rešitve

V prilogi 2 so grafično in besedilno podani pogoji in mestoma usmeritve za sledeč nabor elementov, ki je razdeljen na dve skupini (za posege v odprti prostor je potrebna prijava posega na Občino).

Posegi na in ob fasadah stavb so:

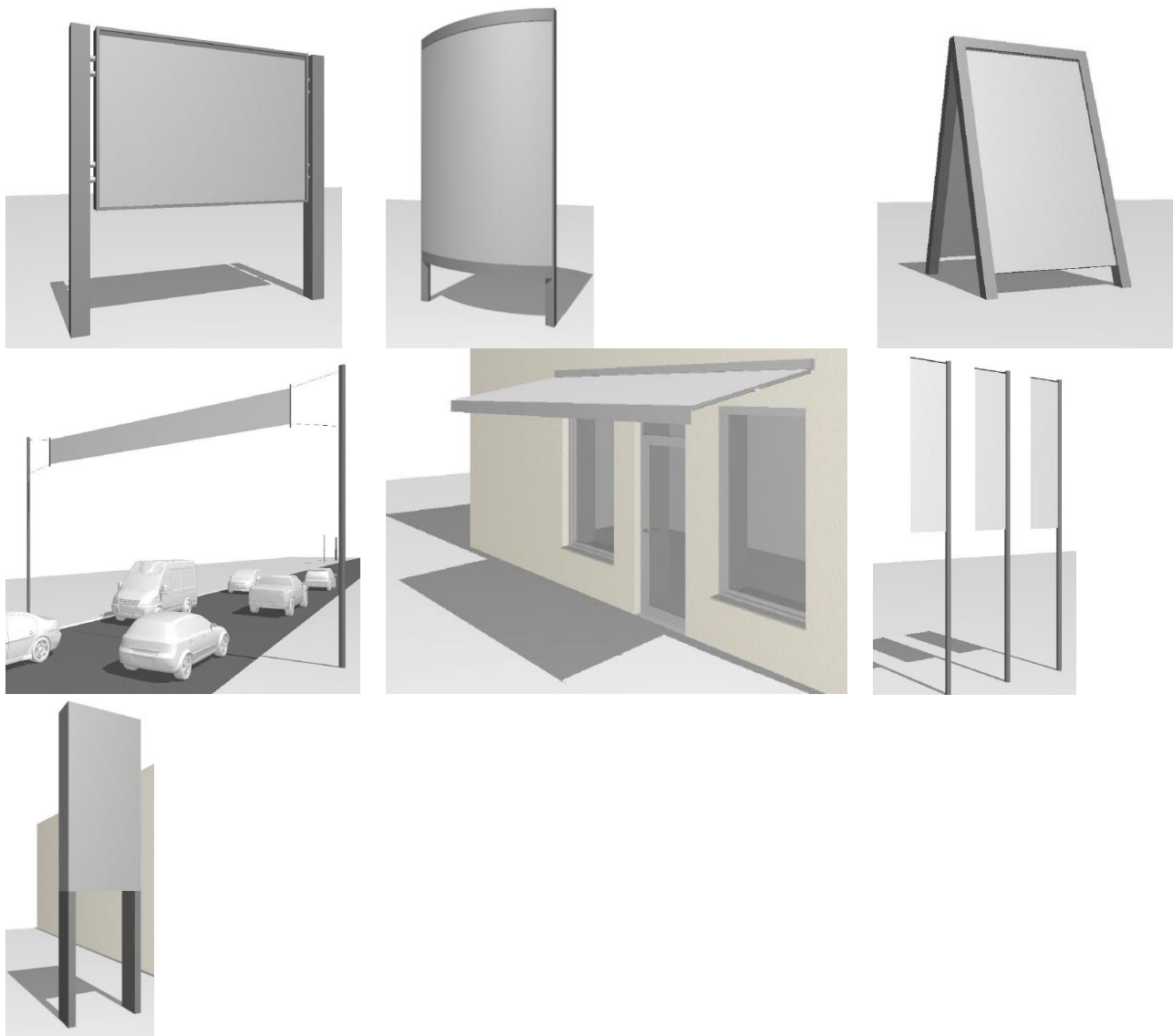
- vhodna označevalna tablica;
- označevalna tabla na fasadi;
- izvesek;
- grafična oprema izlozb, okenskih in vratnih površin;
- označevalni steber.

Posegi v odprti prostor so:

- usmerjevalna tabla;
- informativna tabla;
- oglasni pano;
- A tabla;
- transparent nad cesto;
- tenda in senčnik;
- reklamna zastava;
- totem;
- prekritje gradbenih odrov z namenom oglaševanja;

Grafični prikaz upodobitev posegov oz. elementov za oglaševanje in označevanje:

Podrobnejša merila in omejitve so nazorno določena in obrazložena v sami prilogi 2.

5. Strokovne podlage

Za predmetno območje ali širše so relevantne zlasti spodaj naštetе strokovne podlage:

- Elaborat označevanja in oglaševanja mestnega središča Vrhnike, Delavnica d.o.o., št. projekta 021/2022, november 2022
- Odlok o urejenosti naselij in krajine: priporočila, avtorji Matej Nikšič ... [et al.], Ministrstvo za naravne vire in prostor, Direktorat za prostor in graditev, Skupnost občin Slovenija, marec 2023

Povzetek oz. izvleček ključnih strokovnih podlag:

5.1. Elaborat označevanja in oglaševanja, 2022

Elaborat označevanja in oglaševanja mestnega središča Vrhnike, Delavnica d.o.o., št. projekta 021/2022, november 2022

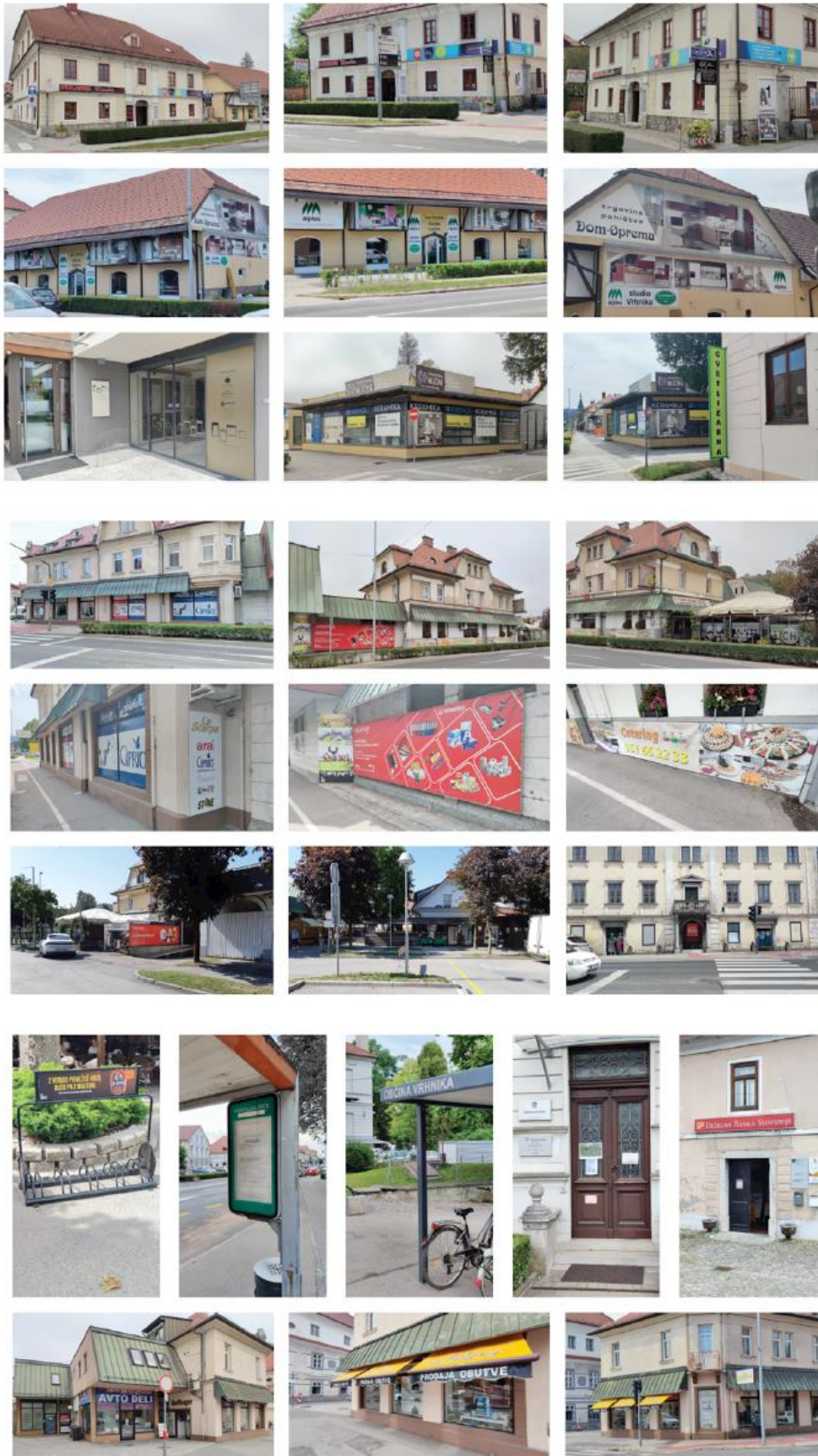
Elaborat predstavlja osnovno strokovno gradivo oz. izhodišče za pripravo predmetnega OUNK. Vključuje analitični del ter predloge za urejanje tematike. Le-ti so rafinirani in nadgrajeni smiselno preneseni v prilogo 2 predmetnega Odloka.

Elaborat prikaže tudi konkretne vzorčne primere aplikacij predlaganih rešitev na posameznih objektih.

Izsek iz grafičnih prikazov elaborata:

Slika 4: Prostorska analiza Tržaške ceste

Slika 5: Analiza obstoječega stanja

slika 18 Stara cesta, Jernejčič Josip, leta 1935

slika 19 Stara cesta, Berzova hiša leta 1938

Tečaj serviranja na Vrhniki
12. 11. 1938

slika 20 Gostilna Kočvar tečaj serviranja, leta 1938

slika 21 Mežnarjeva hiša okrog leta 1950, vir: osebni arhiv Janežič Ivanka

slika 22 Stara cesta, polaganje asfalta leta 1955

slika 23 Trig Ivana Cankarja leta 1960, avtor: Šafarič Aleš Franc

slika 24 Črni orek, ni podatka o letnici

slika 25 Hotel Mantova, ni podatka o letnici

slika 26 Bencinska črpalna Vrhnika, ni podatka o letnici

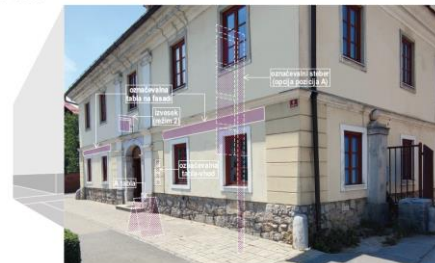
Slika 6: Historična analiza

Tržaška cesta 8; EŠD 18025

fotografij: Delavnica d.o.o.

Tržaška cesta 8; EŠD 18025

fotografij: Delavnica d.o.o.

Slika 7: Prikaz uskladitve elementov oz. posegov oglaševanja in označevanja - primer

6. Skladnost z Občinskim prostorskim načrtom Vrhnike

Skladno z Zakon o urejanju prostora - ZUreP-3 (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP in 23/24) oz. njegovim 52. členim mora biti odlok o urejenosti naselij in krajine skladen z OPN. Medtem ko OUNK lahko posega oz. spreminja vsebino drugih prostorskih aktov, katerim je hierarhično enakovreden (OPPN, OLN, ZN...).

6.1. Izvleček iz OPN

Za območje velja Odlok o Občinskem prostorskem načrtu Občine Vrhnika (Uradni list RS, št. 27/14, 50/14 – teh. popr., 71/14 – teh. popr., 92/14 – teh. popr., 53/15, 75/15 – teh. popr., 9/17 – teh. popr., 9/17, 79/17 – teh. popr., 12/18 – teh. popr., 60/19, 81/19 – teh. popr., 105/23, 37/24), v nadaljevanju: OPN.

Glede na vsebino urejanja z OUNK so v OPN relevantna sledeča določila:

2. člen (vsebina in oblika OPN)

- priloga 1: Preglednica dopustnosti pomožnih objektov, ograj, podpornih zidov, urbane opreme, objektov za oglaševanje, spominskih obeležij ter telekomunikacijskih objektov in naprav glede na podrobnejšo namensko rabo prostora,

32. člen (skupna določila za pomožne objekte)

(1) Pomožni objekti so: objekti za lastne potrebe, pomožni kmetijski objekti, začasni objekti, vadbene objekti, objekti za spremljanje stanja okolja, ograje, podporni in oporni zidovi, urbana oprema, objekti za oglaševanje in spominska obeležja.

(3) Na območjih, varovanih s predpisi s področja varstva kulturne dediščine, so dopustni le tisti pomožni objekti glede na namen in dopustno lokacijo, ki so skladni z varstvenim režimom za posamezno območje.

(4) Dopustni pomožni objekti glede na namensko rabo prostora so določeni v prilogi 1, ki je sestavni del tega odloka.

OPN določa objekte za oglaševanje kot pomožne objekte. Zahteva skladnost s predpisi s področja varovanja kulturne dediščine, kar je preneseno tudi v predmetni OUNK.

41. člen (objekti za oglaševanje)

(1) Dopustne lokacije objektov za oglaševanje glede na območje namenske rabe so določene v prilogi 1, ki je sestavni del tega odloka. Skladno s predpisi o zavarovanju krajinskega parka Ljubljansko barje na območju krajinskega parka objekti za oglaševanje niso dopustni.

(2) Objekti za oglaševanje so dopustni samo kot del urbane opreme, ki jo postavlja pristojna občinska služba ali pooblaščen izvajalec, ter na območjih in objektih poslovne dejavnosti, ki oglašuje svojo dejavnost.

Priloga 1 OPN

	SSea	SSeb	SSv	SB	SK	SP	CU	CD	IP	IG	IK	BT	BC	ZS	ZP	ZD	ZK	ZV	PC	PŽ	PO	E	O	F	A	Ag	K1	K2	G	VC	VI	LN	f
--	------	------	-----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	---	---	---	----	----	----	---	----	----	----	---

Pomeni objekti za lastne potrebe

	SSea	SSeb	SSv	SB	SK	SP	CU	CD	IP	IG	IK	BT	BC	ZS	ZP	ZD	ZK	ZV	PC	PŽ	PO	E	O	F	A	Ag	K1	K2	G	VC	VI	LN	f
--	------	------	-----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	---	---	---	----	----	----	---	----	----	----	---

Objekti za oglaševanje																																	
obvestilni	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
promocijski	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
komercialni	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
za lastne potrebe	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
za potrebe volitev	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Spominska obeležja	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

1 - samo za zakonito zgrajene objekte razpršene gradnje, na katerih se izvaja komunalna sanacija, kadar gradnja ni možna na območju stavbnih zemljišč in le, ko gre za lasten sistem za oskrbo s pitno vodo

2 - pod pogojem, da je pridobljena registrska številka stojšča čebelnjaka, kot jo določajo zakonski in podzakonski akti, ki določajo označevanje čebelnjakov in stojšč

3 - skladno z določili zakona, ki ureja gozdove

4 - postavitve je dovoljena v primerih seznanjanja uporabnikov in obiskovalcev z morebitnimi projekti, raziskavami in drugimi podobnimi dogodki, ki se izvajajo na območjih gozdnih zemljišč, oz. za namen označevanja in predstavitve denimo naravnih vrednot, kulturnih spomenikov, raznih učnih poti in drugih rekreacijskih in turističnih objektov ipd. Postavitve promocijskih objektov z vsebinami, ki niso neposredno povezane z rabo gozda in gozdnega prostora, v katerem je predvidena njihova postavitve, ni sprejemljiva.

5 - le če dopušča PPIP v EUP

6 - le ob rekonstrukciji ceste.

7 - le ob obstoječih cestah in poteh.

8 - skladno s predpisi s področja upravljanja z vodami.

9 - samo informacijske in usmerjevalne table, ki jih postavlja pravna oseba, ki deluje v javnem interesu.

OPN dopušča umeščanje objektov za oglaševanje skladno s tabelo v prilogi 1. V njej so objekti razdeljeni v ohlapno definirane podskupine (obvestilni, promocijski, komercialni, za lastne potrebe, za potrebe volitev) ter določena dopustnost postavitve glede na namensko rabo.

OUNK precej natančneje definira posamezne posege oz. elemente za oglaševanje in označevanje in je z določanjem le-teh skladen s splošnimi določili OPN ter zlasti s prilogo 1. Namenske rabe, kjer postavljanj takšnih objektov, elementov oz. posegov niso dopustne so kot take določene tudi v OUNK.

Materija oglaševanja in označevanja je smiselno nadgrajena v OUNK, skladno z načelnimi določili OPN.

6.2. Ocena stanja in razlogi za pripravo OUNK

Področje oglaševanja in usmerjevanja je do sedaj zelo šibko urejeno oz. regulirano. Razvoj v prostoru, zlasti v zadnjem obdobju na tem področju, je vse bolj agresiven. Prihaja do tekmovanja med posameznimi ponudniki, zlasti pa do vsiljevanja reklamnih sporočil v prostoru vsem uporabnikom le-tega.

Zato je smiselno to področje urediti na način, da se vsem deležnikom v prostoru zagotovi enakovredne pogoje označevanja in oglaševanja ter da se zaščiti uporabnike javnega prostora pred prekomerno izpostavljenostjo oglaševanja. Hkrati se na ta način ščiti in neguje identiteto javnega prostora ter kulturno dediščino.

7. Upoštevanje smernic in usmeritev NUP

Ker se tematika urejanja OUNK prepleta s pristojnostmi varovanja kulturne dediščine in upravljana državne ceste so bili za usmeritve k pripravi OUNK pozvani Ministrstvo za kulturo ter Ministrstvo za infrastrukturo. Usklajevanje s službami Občine Vrhnika je potekalo sproti ob pripravi prostorskega akta.

Usmeritve je podalo Ministrstvo za Kulturo.

7.1. Usmeritve s področja kulturne dediščine

Republika Slovenija, Ministrstvo za kulturo, Maistrova 10, 1000 Ljubljana. Številka dokumenta: 35012-135/2023-3340-5, datum: 8. 3. 2024.

Izvleček:

Usmeritve izhajajo iz obstoječih prepoznavnih značilnosti prostora ter upoštevajo sodobne konservatorske pristope z vidika umeščanja novih vsebin, rab in njihovega označevanja v zgodovinskih mestnih in vaških jedrih. Usmeritve so podane ob predpostavki, da je na objektih znotraj naselbinskega jedra (na zgodovinskih in sodobnih objektih) označevanje dejavnosti s kulturnovarstvenega stališča sprejemljivo, a kljub temu izpostavljamo, da v tej fazi za celotno območje obravnave ter diverziteto objektov in ambientov ni mogoče podati konkretnjših usmeritev. Zato v tej fazi usmeritve predstavljajo izhodišče za nadaljnje načrtovanje, niso pa dokončne, zato bo konkretne rešitve potrebno uskladiti z ZVKDS (OE Ljubljana) oziroma pridobiti ustrezne kulturnovarstvene akte.

Usmeritve:

- Predlagane rešitve morajo slediti prepoznavnim in varovanim prostorsko oblikovnim značilnostim ulic ter ohranjenim kvalitetnim prostorskim prvinam, ki so se izoblikovale skozi zgodovino. Oblikovna podoba novih označb ne sme zmanjševati kulturnega pomena ali vizualnih kvalitet območja varovanega kot kulturna dediščina. Prav tako nove označbe ne smejo prevladati nad vizualnimi kvalitetami posameznih stavb.
- Namestitev elementov oglaševanja za lastne potrebe in označevanja dejavnosti je dopustno na način, ki ni v nasprotju z varovanimi prvinami zavarovanega dela naselja ter posameznih zavarovanih stavb.
- Elementi oglaševanja morajo predstavljati del celovite oblikovne podobe stavbe. Oblikovanje je lahko v sodobnem likovno – arhitekturnem jeziku, a naj bo podrejeno varovanim lastnostim prostora.
- Umestitev elementov oglaševanja naj upošteva varovane vrednote posameznih objektov in ambientov. Izveski naj se na primer ne predvidijo na stavbah, kjer bi bistveno okrnile varovane vrednote ali celotno podobo kvalitetno zasnovanih pročelij ali, kjer bi bili zaradi posega tangirani avtentični elementi fasad. Potrebno je upoštevati, da se morebitne nove mikrolokacije preveri in določi na terenu skupaj s strokovno službo ZVKDS (OE Ljubljana).
- Zlasti za Staro cesto ter nekatere druge dele naselja oziroma stavbe so značilne historične oblike oglaševanja dejavnosti v obliki izveskov ali napisov na fasadah, kot posledica razcveta naselja v 19. stoletju. Elementi oglaševanja za lastne potrebe morajo izhajati iz za to območje zgodovinsko značilnih tipov oglaševanja. Potrebno jih je prilagoditi historičnemu značaju stavbe.

- Sprejemljiva je postavitve senčnikov, ki sledijo konceptu oblikovne podobe ulic in na način, ki ne bo okril varovane prvine prostora in objektov ter prepoznavne podobe prostora, ki ga prvenstveno tvorijo ulice, ulične fasade, zelene površine in podobno. Platno naj bo v svetlih pastelnih odtenkih (predvidoma barva naravnega bombažnega platna, peščena, bela, svetlo siva in podobno), brez izstopajočih napisov (kontrastne in nasičene barve, okrepljene črke ipd.).
- Prekrivanje celotnih izložbenih oken z elementi oglaševanja ni dopustno.
- Potrebno se je opredeliti do količine in vrste načinov označevanja oz. oglaševanja za posamezni objekt, saj niso dopustne vse oblike (na enem objektu) hkrati.
- Oglaševanje na objektih naj se omeji na sam objekt in naj ne bo ločeno – npr. kot dodatno še na odmaknjenem označevalnem stebru.
- V primeru, da je v stavbi več dejavnosti, morajo biti označbe oblikovane enovito s skupnim načrtom kot en sklop elementov (na primer deljen izvesek, ena napisna tabla ob vhodu za več oglaševalcev).
- Dopustijo se napisi na oknih na način, da je še vedno omogočen pogled v notranjo (napis, logotip brez ozadja). Pozicioniranje in oblikovanje napisa mora biti skladno z likovno-arhitekturno zasnovo fasade ter velikostjo oken. Uporaba signalnih in izstopajočih barv ni primerna. Uporabijo naj se monokromne oblike označevanja (na primer enobarvni znaki oziroma napisi ali na princip mlečnega stekla oziroma brušenega stekla.)
- Materiali: materiali označb morajo biti skladni s historičnimi materiali in značilnostjo stavb ter uporabljeni s sodobnim oblikovanjem. Spodbuja se uporaba kovinskih, lesenih označb in napisov (črk) v fasadnem ometu. Uporaba plastike, svetlečih in odsevnih elementov ni dopustna.
- Barve: Izogibati se je potrebno kričečim in signalnim oziroma nasičenim barvnim odtenkom. Uporabljene barve lahko zagotavljajo vizualni poudarek označbe, sočasno pa morajo biti podrejene značaju stavbe in njenemu kontekstu.
- Priporočamo, da je izbira tipa črk (tipografija) na označbi ne glede na vrsto ali obliko skladna z obdobjem in značajem stavbe ali neposredne okolice. Na eni označbi ni priporočljiva uporaba več različnih vrst črk, temveč le različne velikosti. Predlagamo, da so napisi za posamezno dejavnost oblikovani v enotnem slogu upoštevajoč tudi značaj objekta (omejitev različnih vrst pisav, črk, njihove velikosti ipd.).
- V primeru posegov v fasado je potrebno morebitne poškodbe popraviti s kompatibilnimi materiali tako v strukturi ometov, načinu obdelave kot barvi.

Usmeritve Ministrstva za kulturo so smiselno že vključena v zasnovo in koncept ter konkreten rešitve, ki se določajo s tem OUNK.